

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 31 март 2021 година, врз основа на примена жалба од Јелмаз Дервиши, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Лидер.мк“ со текстот насловен „(Фото) Зорица Заева го избрала Гарванилев да нè претставува на Евровизија“ го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 21 март 2021 година, Јелмаз Дервиши, во име на тимот за односи со јавност на годинешниот македонски претставник на Евросонг 2021, Васил Гарванлиев, поднесе жалба за текстот со наслов „(Фото) Зорица Заева го избрала Гарванлиев да нè претставува на Евровизија“, објавен на 20 март 2021 година, на интернет – порталот „Лидер.мк“ (www.lider.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето, незастапена втора страна, дискриминација и мешање на факти и мислење, вест и коментар, односно дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1, 10 и 13.

Подносителот на жалбата вели дека медиумот не обезбедил јавен став од вклучените чинители и оти не е извршена соодветна проверка на изворот на информациите и фактите.

Од тимот на Гарванлиев, меѓу другото, посочуваат дека со ваков тип на спорни содржини се нарушува личниот интегритет, имиџ и творештво на Гарванлиев, како и на неговото семејство. Поради горенаведеното, подносителот на претставката Јелмаз Дервиши, бара повлекување на спорната содржина и јавно извинување, поради, како што потенцира, пристрасното и непрофесионално известување во врска со делото и учеството на Васил Гарванлиев на Евросонг 2021.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Лидер.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Комисијата за жалби не најде елементи дека во оспорениот текст има дискриминација и мешање на факти и мислење, вест и коментар, ниту дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен и во членовите 10 и 13, на кои упатува подносителот на жалбата.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 31 март 2021 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст во чиј фокус е македонскиот претставник на Евросонг 2021, Васил Гарванлиев, кој во изминатиот период предизвика силни реакции во јавноста.

Во рамките на текстот се објавени и три фотографии, на кои пејачот е фотографиран со сопругата на премиерот Зоран Заев, како и со функционер на партијата СДСМ. Содржината произлегува од јавниот интерес, но не и на начинот на кој е обработена информацијата.

Комисијата оцени дека текстот е тенденциозен, едностран и со елементи на политичка заднина. Учесникот на Евросонг е ставен во политички контекст и му се наметнува партиско обележје, со тврдењата дека сопругата на премиерот, наводно, придонела Гарванлиев да биде избран за претставник на песна на Евровизија.

Став на Комисијата е дека самите фотографии не можат да бидат релевантен доказ за таквите тврдења, ниту потврда за објективноста на информацијата. Основно новинарско правило е да се испочитува начелото на „втора страна“, во случајов, да се побара став од евровизискиот претставник Гарванлиев или од сопругата на премиерот, што медиумот не го сторил.

Оттука, Комисијата најде дека во оспорениот текст е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка, е нагласена во насловот и следните две реченици:

„(Фото) Зорица Заева го избрала Гарванлиев да нè претставува на Евровизија“.

„Но, се чини, дека најважна е врската со Зорица Заева. А кога жената го има главниот збор, тогаш нема мрдање.“

„Од друга страна, во струмичко се зборува дека се и во роднинска врска, бидејќи дел од корените на Гарванлиев се од селото Муртино, од каде што е и премиерот Заев.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Онлајн медиумите нема да објавуваат неточни, пристрасни или манипулативно обликувани текстови, фотографии или други содржини со кои читателите намерно се доведуваат во заблуда. Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Потребата од брзина никогаш не смее да ги загрози точноста, кредибилноста и професионалноста на прилогот.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска, Ердџан Ахмет и Димитар Мицев.

Се обврзува интернет – порталот „Лидер.мк“ (www.lider.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

